

LA PATRIA CATALANA.

SETMANARI DE LITERATURA, CIENCIAS, ARTS E INTERESSOS LOCALS.

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ.

VALLS: trimestre. . rals 9.
Fora » . . » 9 y 1/2.
Un número sol. . . » 1.

ADVERTENCIA.

No 's publicará cap escrit sense la firma del autor com tampoch se retornarán los originals que no 's inserten.

PUNTS DE SUBSCRIPCIÓ.

VALLS: Administració carrer de San Olaguer, 11.
Barcelona: Teixidó y Parera, Pl. 6.
Los demés punts remetent l'import de la subscripció en sellos de correu

ANY II.

VALLS 15 MAIG DE 1881.

NÚM. 15.

AVIS.

Los subscriptors de fora que per tot lo Diumenge próxim no hagin fet efectiu lo import de la subscripció, deixarán de rebre nostre setmanari.

Valls 15 Maig 1881.—Lo Administrador.

CRÓNICA.

Ab lo present número tenim lo gust de repartir la primera entrega corresponent al quadern de las composicions premiadas en nostre Certámen literari. La portada y páginas ab numeració romana s' entregarán al finirse la publicació.

La edició que 's fá es reduida, puig sols se tiran lo número d' exemplars necessaris pera los subscriptors y compromisos indispensables.

Tenim entés que per Sant Joan s' efectuará una rifa extraordinaria, essent la primera de las sorts una casa situada en un bon punt d' aquesta Vila.

Los que tinguin d' anar á lloguer poden preparar-se pera comprar forsa bitllets.

Bastant concorregudas se vehuen las esglesias en que se celebra lo Mes de Maria, particularment en la parroquia de Sant Joan Batista, ahont hi canta tots los dias un nombrós coro de senyoretas.

Devem fer present al encarregat de las caderas d' aquesta esglesia que 's prengui la molestia de tenirlas netas, puig molts son los que surten de las funcions ab l' esguena bruta de pols.

Estimarém á la digna corporació Municipal y en particular als senyors empresaris de la companyia del gas, que fassin lo possible de deixar los carrers en bon estat sempre que 's tinga de introduhir lo fluit en alguna casa; puig, sens anar mes lluny, dijous y divendres al vespre quedaren unas pedras en lo carrer mes concorregut de la Vila, donant motiu á que mes de quatre hi ensopeguessin.

La temperatura que reynava, propia de la present estació, aquesta setmana ha refrescat bastant en las matinaladas y cap-altarts. Per la part de Forés (partit de

Montblanch) segons noticias ha fet gebradas que han causat malt al ceps, cosa impropia del mes qu' a travéssem.

En lo carrer Major s' está prop d' obrir un nou café en Pere Nan Rodon, cafeté qu' havia sigut durant molts anys de la societat *Centro de Lectura*. Lo nou establiment serà un dels mes ben decorats qu' existeixen en la Vila.

Hem llegit en un solt de *La Opinion* de Tarragona lo descárrech que vol fer lo Senyor Gerent del Banch sobre 'l motiu de no admétrer las monedas lllisas. Nosaltres estem perfectament enterats del decret del 11 de Mars, com també de la posterior disposició, ordenant que fins á nova ordre s' admetessen las monedas lllisas. Y..... aquesta nova ordre creyem qu' encare no ha surtit.

Diumenge passat morí lo Sr. D. Joseph Anton Giró y Torra, Doctor y delegat en medicina, president de la Junta de Sanitat d' aquesta Vila y persona molt apreciada per son carácter festiu y sa rectitut en l' obrar.

Bo seria que 'ls dependents de nostras autoritats se prenguessen la molestia d' enterarse del individu que desd' algun temps en aquesta part tapa la pica de la font situada en la Pescateria, puig la major part dels dias se inunda un bon tros de carrer, y á nostre entendre no es altre cosa que ulgun peresós que per no portar á abeurar son animal en lo lloch destinat ho fá en una font pública, sens cuidar-se de si causa perjudici ó nó.

Segons carta que havem rebut de Urgell, aquest any la cullita dels grans se presenta bastant desfavorable; actualment, l' ordi ha fet una puja de ral y ral y mitj per quarta.

Fá dias que se observan quadrillas de treballadors forasters que van demanant caritat pe 'ls carrers d' aquesta Vila, y, major será la mendicitat si per desgracia arriba á plantejarse lo ideal dels lliure-cambistas.

Dimecres á la nit tractaren de robar en una casa del carrer del Roser. Los deixebles de Caco no pogueren lograr son intent perque quant creyan estar sols y fer de las señas, entrá un fill de la casa, trabantse una lluyta entre aquest y un dels lladres, resultant lo primer ab tota la roba estripada á ganivetadas, n' obstant y aixó no rebé cap ferida.

Alguns periódichs, segurament per equivocació, han portat com ocorreguda en Ulldecona la pedregada cayguda en esta Vila, citant las partidas del terme que mes van sofrir com si existissen en la esmentada població.

Teniam entés que l' Ajuntament s' havia proposat l' arreglo del afirmat dels carrers principals. Despés d' haverne arreglat alguns, los traballs sembla han quedat sospesos sense haver arreglat l' arrabal de Sant Antoni que, de segur, es lo que 'n té mes necessitat atés lo gran nombre de carruatges que per ell transitan.

Senyor Alcalde, vegi de complaurens per poch que pugui, puig si procura arreglar la esmentada via, además d' agrahirli los vehints y 'ls carreters, aquestos no tindrán lloch d' usar lo llenguatje qu' acostuman quant lo carro se 'ls hi encalla, y la moral pública hi guanyará.

RELIGIOSA.

Parroquial de Sant Joan Batista.

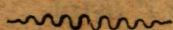
A las 9 y mitja del matí, ofici solemne en honor á Sant Isidro, cantat á tota orquesta y ocupant la cátedra del Esperit Sant lo Re-

verent P. Esperanza, de la Companyia de Jesús. A las 7 de la tarde sortirá la professó que recorrerá los carrers de costum. A las 5 y mitja comensará 'l Mes de Maria.

..

Parroquia de la Verge del Càrme.

Avuy lo Mes de Maria comensará á las quatre de la tarde, cantantse lo Trisagi per la associació de noyas de Santa Teresa de Jesús.

CONSELL DE XEIXANTA.

A últims del segle passat subsistía en la vila de Valls lo gremi de pagesos baix l' invocació de Sant Pere y Sant Isidro.

En lo any 1796 eran procuradors los senyors Ramon Fábregas, Francisco Genius y Francisco Mialet, quant, en vista de las dificultats ab que 's trobaban pera reunir en sessió al major número de agremiats, que á las horas passavan de set cents, concebiren lo projecte de condensar lo gremi, nombrant de son seno una nutrida representació, que com cosa propia, cuidés dels interessos generals dels agremiats, y en fetxa disset d' Agost del propi any, los esmentats procuradors presentaren á la aprobació de S. M. Don Càrles IV lo reglament que tingueren á bé estipular pera lo govern y régimen de tal Consell de Seixanta, essent, després de modificat algun poch, aprovat y manat observar lo tal reglament per acort del Reyal Consell y carta per éll firmada en 16 de Juny de 1797, presentada seguidament á la Audiencia de Barcelona y registrada ab fetxa 15 de Juriol del propi any.

Desde allavors lo gremi dels pagesos tingué en esta Vila una vida robusta durant molts anys, mercé al reglament que lo autorisaba pera fer moltes cosas que avuy no podria realisar, perque las lleys de carácter general han anat abolint aquellas prerrogativas que tenia.

Los objectes del *Consell de Seixanta* ó *Seixantena* com avuy s' anomena vulgarment, eran los mateixos del gremi de pagesos, y participaban en part de religiosos, assistint á las professons de Setmana Santa y costejant las festas dels Patrons del gremi; en part eran de beneficencia, puig una comissió de vuit assistian als combregars dels agremiats, y á la conducció del cadavre al cementiri; y en part eran de interés material, cuidant la guarda del terme per medi de celadors custodis, juramentats devant del Batlle y Justicia ordinaria, de cumplir fidelment son càrrech y denunciar á qualsevulla que perjudiqués los camps, pera que lo Director de Penas los hi posés las corresponents multas, las que 's repartian en parts iguals entre la Cámara Reyal, lo Ajuntament y Batlle, y lo gremi de pagesos, si bé que lo que corresponia al Ajuntament tenia que destinarse á *il·luminacions de l' Esglesia Parroquial*, segons prevenia lo Reglament.

En lo Diumenge següent al dia de Sant Isidro se reunia lo gremi en casa lo procurador Major ó en siti espayós pera càbrerhi tots los associats y 's nombravan tres nous procuradors, tres prohoms, dos oidors de comptes, andador y sagristá que habian de servir durant un any. Los el·legits tenian, (exceptuant los dos últims), vot y veu dintre la Seixantena, encara que no fossen dels seixanta y constituian la representació oficial del gremi y dels seixanta.

No 'ns permet lo espay estendrer en la manera de ser de la antiga Seixantena, un altre dia pot ser fem un poch d' historia sobre ella; pero si debem dir que tal institució fou de gran utilitat per aquesta població y que á ella deu molt y molt l' agricultura de la localitat, puig no solsament en lo referent á seguretat de la propietat rural, sino que son domini s' estenia á ensenyar á fer bé y á temps las fenyas del pagés.

Are las cosas van mudadas. La part religiosa se limita á celebrar la festa de avuy y concórrer á las professons de Setmana Santa detrás lo tálam; la part de foment ha quedat anulada per complert y ab aixó ha perdut molt l' agricultura, sobre tot ab lo

que toca á seguretat ó respecte de la propietat rural; y la part benèfica ha passat de la col·lectivitat á la individualitat.

Los procuradors no fan mes ni menys que los de qualsevol altre germandat, los celadors custodis foren substituïts per los guarda-termes que guardan al Ajuntament, los prohoms périts están fora de lley per avaloracions y demés que 'ls pertocaba, y en fi, d'aquella institució que era l'orgull de nostres avis y besavis no 'n quedan mes que una confosa sombra.

Desde un any en aquesta part, la Seixantena sembla haver adquirit una mica de vida, al menys en apariencia. Entre sos membres mes il·lustrats se enrahoná l'idea de convertirla en un verdader centre agromòmic que fos de resultat pràctic per a lo mellorament de l'agricultura y tot lo concernent á ella, com es la conservació y creació de camins apropòsit per a carruatges, guarderia particular per medi de guardajurats, conservació d'arbrat y caudals d'aigües, repartició ó distribució de las mateixas y creació d'un tribunal d'àrbitres que entengués en las questions de regants y de reguius, divulgar los coneixements agrícols per medi de conferencias, publicacions, y adquisició de obras d'agricultura per a los associats, creació de un banch agrícola local per a facilitar comodament diners als agricultors que mereixin ser afavorits, auxiliar á la Junta provincial d'agricultura en tot lo que depengui de esta localitat ó terme rural etc. etc., pero, esta idea s'ha quedat clavada, no passa endavant, y francament creyem no s'arribará á realisar per la senzilla rahó de que es massa bona.

Aquí tothom fuig de fam y de feyna y los Srs. propietaris rurals fins fujen de la feyna que sols ells poden fer dignament y ab bon profit.

D. M.

+ JA VÉ L' ESTIU.

Quant los clavellers floreixen
y 'l blat comensa espigá,
benvolguts los frets que 'ns deixen,
ja l'hivern no tornarà;
ja vé l'estiu,
qu' es lo temps que tot somriu,
ja vé l'estiu.

Quant los camps s'omplan de rosas
y veïeu aixams d'abel·las,
y canturias amorosas
tenen aucells y famellas;
ja vé l'estiu,
qu' es lo temps que tot somriu,
ja vé l'estiu.

Quant contentas papallonas
pintadas de mil colors,
revolotejan bufonas
buscant la mel de las flors;
ja vé l'estiu,
qu' es lo temps que tot somriu,
ja vé l'estiu.

Quant tendres brots té la vinya,
y alguna qu'altra vegada,
lo rossinyol nos endinya,
refllant, dolsa tonada;
ja vé l'estiu,
qu' es lo temps que tot somriu,
ja vé l'estiu.

Quant la formiga 's deix veurer
y sentiü cantar lo grill
aixordantvos, podeu creurer,
de l'ivern no hi ha perill,,
ja vé l'estiu,
qu' es lo temps que tot somriu,
ja vé l'estiu.

Biblioteca de Comunicació
i Hemeroteca General